

de tandheelkundige behandeling

onder algehele anesthesie

inhoudsopgave

Waarom deze brochure?

Waarom een tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie?

Combinatie van behandelingen

Een persoonlijke benadering

Voor de behandeling

Tijdens de behandeling

Terug op de afdeling

Weer terug naar huis

Gevolgen na de behandeling

Tandheelkundige zorg na de behandeling

WachtlIJst en acute klachten

Machtiging en kosten

Uw vragen

Notities

waarom deze brochure?

U bent op de afdeling angstbegeleiding en gehandicaptenzorg van de afdeling bijzondere tandheelkunde geweest. Tijdens dit bezoek heeft u samen met de tandarts besloten om (een deel van) uw tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie (= narcose) te laten doen. In deze brochure geven wij u informatie over deze tandheelkundige behandeling, waarom u deze behandeling krijgt, welke voorbereidingen u moet treffen, wat er gebeurt tijdens de behandeling en hoe het daarna verder gaat. Van de afdeling anesthesiologie en de dagbehandeling chirurgie krijgt u nog extra informatie over de algehele anesthesie en de gang van zaken bij een dagopname. U kunt zo thuis alles nog eens rustig doorlezen.

Het ondergaan van een tandheelkundige operatie onder algehele anesthesie betekent voor de meeste patiënten een periode van enerzijds angst en onzekerheid, maar anderzijds ook van een zekere opluchting. De onrustgevoelens en de onzekerheid worden niet alleen veroorzaakt door de tandheelkundige ingreep en haar afloop. Ook de algehele anesthesie, eventuele problemen tijdens en na de operatie en angst voor pijn na de operatie spelen een belangrijke rol. Daarom vinden wij het belangrijk dat wij u goed voorlichten, zodat u zich beter kunt voorbereiden en de behandeling uiteindelijk minder problemen zal geven.

waarom een tandheelkundige behandeling onder narcose?

Wanneer iemand extreem angstig is, een lichamelijke en/of verstandelijke handicap heeft of om een andere medische reden niet zomaar een tandheelkundige behandeling kan ondergaan, kan dit grote problemen voor het gebit en de patiënt geven. Een tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie maakt het mogelijk toch te behandelen. Het is ook een uitkomst voor patiënten die wel te behandelen zijn met veel geduld en tijd, maar die een grote behandelachterstand hebben. Wij passen deze behandelwijze al sinds 1969 in het MCA toe, met als uitgangspunt een gebit dat na afloop weer helemaal in orde is en naar wij hopen voor heel wat jaren geen klachten

zal geven. Veel patiënten konden we door deze behandeling onder algehele anesthesie veilig, efficiënt en hygiënisch helpen. De tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie bestaat naast het vullen van tanden en kiezen ook vaak uit het operatief verwijderen van verstandskiezen en/of wortelresten en/of een operatieve behandeling van een ontstoken wortelpunt en soms tandvleescorrecties.

combinatie van behandelingen

Soms is het mogelijk de tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie te combineren met een andere kleine chirurgische behandeling, zoals het plaatsen van buisjes in de oren, het verwijderen van keelamandelen, het weghalen van een wrat, het afnemen van bloed of het knippen van nagels. Als u dit tijdig aangeeft bij het tandheelkundig team, dan kunnen wij met de andere disciplines overleggen of een combinatie praktisch is te regelen. Ook betrekken wij soms andere tandheelkundige disciplines, zoals kaakchirurgie, orthodontie of parodontologie, bij het uitvoeren van het behandelplan. Natuurlijk bespreken we dit met u.

een persoonlijke benadering

Een aantal zaken rondom de tandheelkundige behandeling onder algehele anesthesie zijn vastgelegd om alles zo goed mogelijk te laten verlopen. Omdat elk mens uniek is, zijn uitzonderingen op deze regels mogelijk. Wij vinden het belangrijk om in goed overleg met alle betrokken partijen (patiënt, tandheelkundig team, dagbehandeling chirurgie, anesthesiologie) tot een passende oplossing te komen. Een erg onrustige patiënt kan bijvoorbeeld beter vlak voor de behandeling in het MCA worden opgenomen, terwijl het voor iemand anders juist beter is om een nachtje eerder te komen. Ook kunt u vragen om een kalmeringstablet.

voor de behandeling

Samen met u stellen we van tevoren een behandelplan op.

In dit plan houden we rekening met:

- een eventuele behandelachterstand;
- uw angstproblematiek;
- uw medische achtergrond;
- uw financiële mogelijkheden (zie pagina 10 hoofdstuk machtiging en kosten);
- in welke mate het voor u mogelijk is om mee te werken aan de behandelingen.

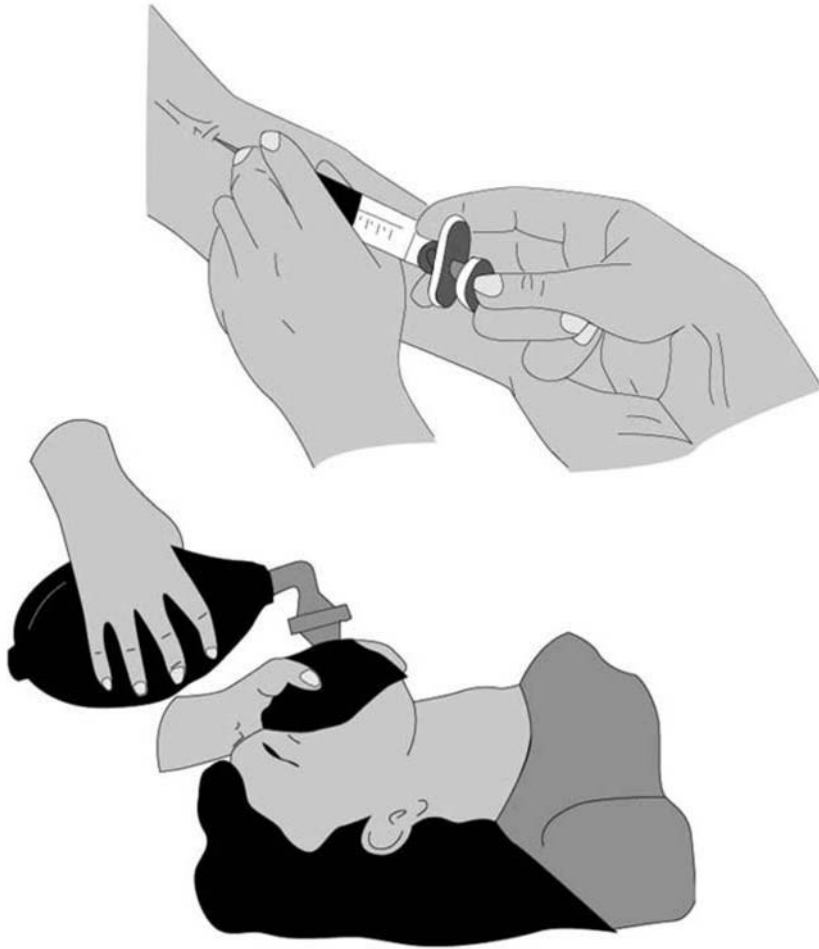
We proberen ook rekening te houden met de (on)mogelijkheden van de preventie (het voorkomen van nieuwe problemen aan het gebit), de behandelbaarheid in de toekomst en de (eventuele) risico's. Soms zijn wij genoodzaakt het behandelplan tijdens de behandeling te wijzigen, omdat de situatie tegenvalt. Hiervoor vragen wij begrip en hopen dat u dit wilt/kunt accepteren. In moeilijke situaties is het ook mogelijk om tijdens de behandeling te overleggen met andere personen. Vaak is de behandeling éénmalig, maar soms zijn in de loop van de tijd meer behandelingen nodig. Van uw arts, de dagbehandeling chirurgie en de afdeling anesthesiologie krijgt u aanwijzingen over de voorbereidingen die u moet treffen vlak voor de opname in het ziekenhuis.

tijdens de behandeling

Een verpleegkundige brengt u van de afdeling naar de operatiekamer, waar u wordt ontvangen door de anesthesie-medewerker, de anesthesist en het tandheelkundig team. Zij lopen samen nog eens alle voorbereidingen na. Heeft u iemand die u begeleidt, dan mag deze persoon mee naar de operatiekamer. Vanwege de hygiëne krijgt hij of zij een schort, muts en sloffen aan. Nadat u in slaap bent gebracht, vragen we degene die u begeleidt even buiten de operatiekamer te wachten. We spreken een tijdstip af waarop hij/zij weer terugkomt om u verder te begeleiden.

De tandheelkundige behandeling en de algehele anesthesie

Allereerst wordt er in principe een kunststof naaldje in uw arm gebracht. Via dit naaldje kunnen we u de medicatie voor de algehele anesthesie toedienen. Verder sluiten we u aan op de bewakingsapparatuur. U krijgt plakkers op uw borst om uw hartslag te meten en een klemmetje om uw vinger om het zuurstofgehalte in uw bloed bij te houden. De bloeddruk wordt aan de arm gemeten en de ademhaling wordt gecontroleerd. Als alle voorbereidingen klaar zijn, wordt u met een prikje of kapje in slaap gemaakt. U kunt eventueel kiezen voor welke van de twee methoden uw voorkeur heeft. In de praktijk worden vooral kleinere kinderen goed en veilig in slaap gebracht met een kapje. Volwassenen worden meestal met een prikje in slaap gebracht. Binnen een halve minuut bent u in diepe slaap.

Als u eenmaal slaapt, start de arts met de tandheelkundige behandeling. De anesthesie wordt bijgehouden via het naaldje in uw arm met daaraan een slangetje met een infuus (een zakje met medicijnen opgelost in vloeistof). Als het nodig is, kan de anesthesist tijdens de operatie nog extra medicamenten toedienen. De anesthesist heeft zo alles onder controle en kan de anesthesie goed en snel besturen. Tijdens uw slaap wordt u aangesloten op de beademingsapparatuur via een buisje in de neus naar de luchtpijp in de keel. Hierdoor kunt u gewoon door blijven ademen. Als de tandheelkundige behandeling klaar is, maakt de anesthesist u wakker en gaat u naar de verkoever (uitslaapkamer).

Naar de verkoeverkamer

Als u wakker wordt uit de algehele anesthesie kunt u een beetje overstuurd zijn, u kunt huilen en de kluts kwijt zijn. Een persoon, die u begeleidt, mag mee naar de verkoeverkamer om u te steunen. U blijft na de operatie even op de verkoever, waar gespecialiseerd personeel er op toe ziet dat u rustig bijkomt van de operatie. Ook hier bent u weer aangesloten op bewakingsapparatuur. Meestal geven we u extra zuurstof via een slangetje vlakbij uw neus. Bijna altijd komt er wat bloed uit de neus of de mond. Verder heeft u nog enkele stickers op uw borst en een paar pleisters met een infuus op uw arm. U kunt de hechtingen voelen.

Als het nodig is kunt u om pijnstillers of een middel tegen de misselijkheid vragen. Heeft u een zwaar of kriebelig gevoel achter in uw keel, dan komt dit van het buisje dat tijdens de operatie in uw keel zat. Deze irritatie verdwijnt vanzelf weer. Een enkeling moet overgeven en soms heeft men pijn in het wondgebied, stijve spieren in de kaak en geïrriteerde mondhoeken. Dit zijn allemaal verschijnselen die er een beetje bijhoren.

terug op de afdeling

Na ongeveer twintig minuten gaat u weer terug naar de afdeling. Hier kunt u eventueel bezoek ontvangen. Het is heel gewoon dat u zich een tijdlang niet fit voelt na de operatie. Dit hoeft niet te liggen aan de algehele anesthesie, want die is na een dag helemaal uitgewerkt. Maar een operatie is voor uw lichaam inspanning. Het heeft even tijd nodig om te herstellen.

Voeding na de behandeling

Het is verstandig de eerste twee uur na de algehele anesthesie niet te drinken (daarna kleine beetjes) en de eerste vier uur niet te eten. Daarna kunt u het beste een lichte maaltijd nemen om misselijkheid te voorkomen, zoals bijvoorbeeld: water, limonade (zonder prik), appelsap, druivensap, yoghurt, vla, wit brood zonder korst met smeerbaar beleg en geprakt eten.

weer terug naar huis

Na gemiddeld twee à drie uur mag u meestal weer naar huis. De verpleegkundige van de afdeling bekijkt wanneer uw conditie goed genoeg is om naar huis te gaan. Soms is een langer verblijf noodzakelijk en bij hoge uitzondering moet er een nacht worden overgebleven. Als u weer naar huis mag, raden wij u aan om iemand met u mee te laten gaan, zodat deze persoon eventueel kan helpen.

Bij ontslag is van belang:

- een goede begeleiding naar huis
- een goede opvang thuis
- niet alleen gelaten worden tot de volgende ochtend
- geen belangrijke beslissingen nemen
- thuis rust houden en vooral geen werkzaamheden verrichten waarbij gevaarlijke apparatuur wordt gebruikt
- veel drinken en geen alcohol gebruiken.

Uw huistandarts en/of een andere verwijzer informeren wij binnen een week over uw behandeling.

gevolgen na de behandeling

De eenvoudige operatieve behandelingen gaan gepaard met lichte pijn, geringe zwelling, lichte koorts en een beetje nabloeden. Hierover hoeft u zich niet ongerust te maken; dat hoort er helaas bij, maar is meestal kortdurend (één tot vijf dagen). Bij meer ingrijpende operatieve behandelingen kan er sprake zijn van meer forse zwellingen, hoge koorts en nabloeden. Afhankelijk van de persoon en de aard van de ingreep zal op bovengenoemde aspecten worden ingespeeld. Zo proberen we al deze gevolgen zo veel mogelijk te voorkomen. Hieronder bespreken we kort de belangrijkste problemen die zich kunnen voordoen.

Nabloeding

De kans op een bloeding na de operatie is klein, doordat het tandvlees in de meeste gevallen is gehecht met een materiaal dat na ongeveer vijf dagen vanzelf oplost. De eerste uren na de ingreep kan de wond nog een beetje bloeden. Dat gaat vanzelf weer over. Gaat de wond toch flink bloeden, leg dan een schoon gaasje (of een knoop in een schone zakdoek) op de wond en bijt of druk hier stevig op gedurende een half uur. Het gaat er om dat u druk uitoefent op de wond, waardoor de bloeding stopt.

Pijn

Napijn is goed te bestrijden door het innemen van pijnstillende tablet-ten. U kunt hiervoor een recept meekrijgen. Leest u vooral de bijsluiter van dit geneesmiddel. Neem alleen pijnstillers in als u nog pijn heeft.

Zwelling

Door de operatie kan uw wang flink gaan opzetten. Dit kan tot drie dagen na de behandeling nog toenemen, later blauw worden en vervolgens geel. Deze zwelling is na 48 uur het grootst en gaat daarna weer langzaam slinken. Door de zwelling kan er soms sprake zijn van een beperkte mondopening en slikproblemen. Na enige dagen verdwijnen de klachten meestal. Een ijsblaas (blokjes ijs in een plastic zak met daaromheen een washandje) tegen de pijnlijke plek geeft minder zwelling en pijn. Zonnewarmte kunt u beter voorkomen; dit geeft meer zwelling en daardoor ook meer pijn.

Koorts

Een lichte verhoging is normaal. Bij 39°C of meer moet u contact met ons opnemen.

Antibioticum

Soms krijgt u antibioticum op recept voorgeschreven. Het is raadzaam de gebruiksaanwijzing goed te lezen. Maak de kuur af, anders werkt het antibioticum niet goed. Als u overgevoeligheids-verschijnselen zoals jeuk of huiduitslag bemerkt, neem dan contact op met onze afdeling of uw huisarts.

Wanneer neemt u contact op?

Een enkele keer verloopt de genezing van de wond niet zoals het moet. U merkt dat doordat de pijn en/of zwelling na drie tot vijf dagen niet afnemen of er sprake is van hoge koorts 39°C. Schroom dan niet te bellen met onze afdeling of uw huistandarts.

tandheelkundige zorg na de behandeling

Het is beter om op de dag van de ingreep uw mond niet te spoelen. U kunt wel uw tanden en kiezen poetsen met een zachte borstel, maar wees in de buurt van de wond(en) en beetje voorzichtig. Om de genezing voorspoedig te laten verlopen is het beter dat u de eerste dagen niet rookt en alcohol drinkt. Soms wordt er een chloorhexidine-spoelmiddel voorgeschreven. Hiermee gaat u pas de dag na de ingreep spoelen. In principe zijn er na de eerste vier uur na de ingreep geen beperkingen wat betreft het eten en drinken. Maar omdat de eerste dagen na de behandeling het eten niet gemakkelijk zal gaan, raden wij u aan de eerste dagen in elk geval zachte voeding te gebruiken.

wachtlIJst en acute klachten

Bij de afdeling bijzondere tandheelkunde; angstbegeleiding en gehandicaptenzorg is er sprake van een wachtlIJst, zowel voor intakegesprekken als voor tandheelkundige behandeling onder narcose. Wij kunnen nauwelijks van deze wachtlIJst afwijken, omdat alle patiënten die op deze lijst staan urgent zijn. Neemt u bij ernstige pijn of ontstekingen in eerste instantie contact op met uw huistandarts om te zien of de pijn met pijnstillers verlicht kan worden. Bij een eventuele zwelling of koorts kan antibiotica mogelijk de klachten oplossen. Blijken pijnstillers en/of antibiotica de acute klachten niet terug dringen, dan kan dat betekenen dat u op zo kort mogelijke termijn door een kaakchirurg of het tandheelkundige team wordt geholpen, maar dit is dan slechts voor de acute klacht. Een tweede vervolgbehandeling onder algehele anesthesie is dan nog wel nodig. Beslissingen worden in onderling overleg genomen na zorgvuldige afweging.

machtiging en kosten

De totale kosten van de tandheelkundige behandeling onder narcose zijn opgebouwd uit een uurtarief voor tandheelkundige verrichtingen, het honorarium van de anesthesist en kosten ziekenhuis(dag)opname.

Voor de kosten die gemaakt worden in het kader van de bijzondere tandheelkunde zal uw tandarts bij uw zorgverzekeraar een machtigingsaanvraag indienen. Als u aan de voorwaarden voldoet die uw zorgverzekeraar stelt, komt u in aanmerking voor vergoeding van alle meerkosten die nodig zijn om de tandheelkundige behandeling mogelijk te maken. Er wordt wel een eigen bijdrage voor u berekend. Deze bestaat uit de bedragen die behoren bij de verrichtingen die bij u worden verricht (wat de gewone tandarts u dus ook in rekening zou hebben gebracht). Bent u aanvullend verzekerd voor tandheelkunde, dan krijgt u waarschijnlijk een deel van deze nota weer uit deze verzekering vergoed. U dient hiertoe wel zelf actie te ondernemen.

uw vragen

Wanneer u na het lezen van deze brochure nog vragen heeft, dan kunt u zich hiermee wenden tot het tandheelkundig team bij het volgende consult. Ook kunt u bellen met de tandarts, de assistente of het secretariaat van de afdeling tandheelkundige specialismen (huisnummer 022). De afdeling is bereikbaar op werkdagen van 8.30 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 16.30 uur op telefoonnummer (072) 548 31 87.

notities

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Colofon

Redactie   afdeling bijzondere tandheelkunde
                      afdeling marketing & communicatie
Vormgeving   beeldgroep MCA
Oplage   600 / 4^e druk / 2007
Druk   Marcelis – van der Lee – Adu bv
Artikelnummer   47561

Medisch Centrum Alkmaar
Wilhelminalaan 12
1815 JD Alkmaar
tel. (072) 548 44 44
fax (072) 548 20 58
www.mca.nl

Op alle behandelingen in het MCA zijn de algemene voorwaarden van het MCA van toepassing, zie www.mca.nl of vraag bij de balie van patiëntenvoorlichting.